

**AMANDMANI NA PRIJEDLOG ZAKONA O VISOKOM SUDSKOM I
TUŽILAČKOM VIJEĆU BOSNE I HERCEGOVINE (Predlagač: poslanici Darko
Babalj, Branislav Borenović, Mira Pekić, Nenad Grković i Mladen Bosić, broj: 01-
02-1-2679/25 od 12. 12. 2025)**

Član 4. (Načela)

Tekst člana:

- (1) Vijeće obavlja poslove u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i ovim zakonom.
- (2) Vijeće samostalno, nezavisno i efikasno obavlja svoju funkciju u vršenju propisanih nadležnosti.
- (3) Vijeće je odgovorno za zakonito i pravilno provođenje ovog zakona o čemu podnosi izvještaj i informacije u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Članovi Vijeća su osobe visokih moralnih kvaliteta koje će zbog svoje stručnosti i profesionalnosti osigurati neovisno i nepristrano postupanje i odlučivanje u Savjetu.
- (5) Sastav Vijeća u pravilu odražava sastav naroda u Bosni i Hercegovini u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i polnu zastupljenost u Bosni i Hercegovini. Pravilnik Vijeća reguliše postupke koji su neophodni da bi se osiguralo poštovanje važećih odredbi Ustava i zakona Bosne i Hercegovine koji regulišu ovo pitanje.
- (6) Rad Vijeća je javan osim ako ovim zakonom nije drugačije regulisano. Svako ima pravo na pristup informacijama u skladu sa odredbama propisa kojima se reguliše sloboda pristupa informacijama na nivou Bosne i Hercegovine.
- (7) Na Vijeće se ne primjenjuju odredbe Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine.
- (8) Na Vijeće se ne primjenjuju odredbe Zakona o upravi, osim ako ovim zakonom nije drugačije regulisano.

AMANDMAN I

U članu 4. (Načela), stav (5) se mijenja na način: Sastav Vijeća, u pravilu odražava sastav naroda u Bosni i Hercegovini u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, pri čemu u Vijeću mora biti najmanje po tri člana Vijeća iz svakog konstitutivnog naroda i jedan član iz reda ostalih, te najmanje osam članova jednog spola.

Dodaju se novi stavovi (6) i (7) koji glase:

(6) Odredba o minimalnoj etničkoj zastupljenosti iz prethodnog stava prestat će se primjenjivati nakon izbora prvog narednog saziva Vijeća u skladu sa ovim Zakonom.

(7) Ukoliko propisani postupak izbora i imenovanja članova Vijeća ne osigura minimalni etnički i polni sastav Vijeća iz člana 4. stav 5. ovog Zakona, njegovo osiguranje provest će se izborom ili imenovanjem najuspješnijeg kandidata nedostajuće etničke ili polne pripadnosti iz izbornih jedinica u kojima je prvorangirani kandidat dobio procentualno najmanji broj glasova u odnosu ukupan broj glasača u toj izornoj jedinici.

Ukoliko se u navedenoj izornoj jedinici nisu kandidovala lica nedostajuće etničke ili polne pripadnosti, u toj jedinici će se izbor ili imenovanje ponoviti.

Postupak korekcije izbora i imenovanja članova Vijeća radi osiguranja minimalnog etničkog i polnog sastava detaljnije će se propisati Pravilnikom kojeg će donijeti i javno objaviti Vijeće prije objavljivanja javnog poziva.

Raniji stavovi (6), (7) i (8) postaju stavovi (8), (9) i (10).

OBRAZLOŽENJE: Predloženi amandman ima za cilj da načelo etničke i rodne zastupljenosti u sastavu VSTV-a uskladi sa ključnim zahtjevima profesionalnosti, integriteta i nezavisnosti pravosuđa, te da obezbijedi jasna, predvidiva i provjerljiva pravila za osiguranje minimalne zastupljenosti konstitutivnih naroda, ostalih i oba spola.

Važeća formulacija u prijedlogu zakona, koja se zasniva na opštoj odredbi da sastav Vijeća „u pravilu odražava“ strukturu naroda i polnu zastupljenost, uz prepuštanje ključnih procedura pravilniku Vijeća, ne predstavlja unapređenje postojeće prakse. Dugogodišnja praksa imenovanja pokazuje da etnički kriterij često de facto postaje dominantan pri izboru, čime se umanjuje značaj stručnosti, integriteta i relevantnog iskustva kandidata, te slabi povjerenje javnosti u nepristrasnost i profesionalnost pravosudnih institucija.

Izmjenom stava (5) amandman uvodi jasno definisan minimalni prag zastupljenosti, kako bi se princip etničke i rodne zastupljenosti sveo na funkciju minimalne zaštite ravnomjerne reprezentacije, a ne kriterija rangiranja ili odlučivanja o izboru kandidata. Na taj način se afirmiše da primarni kriteriji za izbor članova Vijeća moraju biti stručnost, integritet i nezavisnost, dok se etnički i rodni balans osigurava samo kao korektivni mehanizam.

Uvođenjem novog stava (6) propisuje se privremena primjena odredbe o minimalnoj etničkoj zastupljenosti, u skladu sa preporukom Venecijanske komisije da se u zakon ugradi klauzula vremenskog ograničenja (sunset clause). Time se potvrđuje da je etnički minimum izuzetak koji služi stabilizaciji tranzicionog perioda i postepenom jačanju sistema u kojem će prevladavati profesionalni kriteriji, uz mogućnost naknadnog preispitivanja opravdanosti i obima kvota.

Novi stav (7) uvodi objektivni i unaprijed definisan mehanizam korekcije u slučaju da redovni postupak izbora i imenovanja ne dovede do minimalnog etničkog i polnog sastava. Predloženo rješenje omogućava slobodan izbor članova Vijeća bez prethodnog „projektovanja“ etničke i polne strukture, dok se korekcija primjenjuje tek izuzetno i na transparentan način – izborom ili imenovanjem najuspješnijeg kandidata nedostajuće etničke ili polne pripadnosti iz izborne jedinice u kojoj je prvorangirani kandidat ostvario procentualno najmanji broj glasova u odnosu na ukupan broj glasača. Time se minimalno zadire u iskazanu volju biračkog tijela i čuva integritet izbornog postupka, uz istovremeno ispunjenje zakonom propisanog minimuma zastupljenosti. Odredba o ponavljanju postupka u izornoj jedinici u kojoj nije bilo kandidata nedostajuće pripadnosti predstavlja nužan korektiv radi ostvarivanja ustavnih i zakonskih zahtjeva o minimalnoj zastupljenosti.

Dodatno, propisivanje obaveze donošenja i javne objave pravilnika prije objavljivanja javnog poziva osigurava pravnu sigurnost, transparentnost i jednak tretman kandidata, jer su pravila korekcije poznata unaprijed i primjenjuju se na isti način u svim izbornim jedinicama.

Član 5. **(Sastav Vijeća)**

(1) Vijeće ima 20 članova.

(2) Osam članova Vijeća bira se iz reda sudija i to:

- a) jedan sudija Suda Bosne i Hercegovine, kojeg biraju sudije Suda Bosne i Hercegovine;
- b) jedan sudija Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kojeg biraju sudije Osnovnog i Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine;

- c) jedan sudija Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, kojeg biraju sudije Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine;
- d) jedan sudija kantonalnog suda iz Federacije Bosne i Hercegovine, kojeg biraju sudije kantonalnih sudova;
- e) jedan sudija općinskog suda iz Federacije Bosne i Hercegovine, kojeg biraju sudije općinskih sudova;
- f) jedan sudija Vrhovnog suda Republike Srpske, kojeg biraju sudije Vrhovnog suda Republike Srpske;
- g) jedan sudija okružnog suda iz Republike Srpske ili Višeg privrednog suda, kojeg biraju sudije okružnih sudova i Višeg privrednog suda;
- h) jedan sudija osnovnog suda ili okružnog privrednog suda iz Republike Srpske, kojeg biraju sudije osnovnih i okružnih privrednih sudova.

(3) Osam članova Vijeća bira se iz reda tužilaca i to:

- a) jedan tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine, kojeg biraju tužioci Tužilaštva Bosne i Hercegovine;
- b) jedan tužilac Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kojeg biraju tužioci Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine;
- c) jedan tužilac Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine, kojeg biraju tužioci Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine;
- d) dva tužioca kantonalnih tužilaštava iz Federacije Bosne i Hercegovine, koje biraju tužioci kantonalnih tužilaštava;
- e) jedan tužilac Republičkog tužilaštva Republike Srpske, kojeg biraju tužioci Republičkog tužilaštva Republike Srpske;
- f) dva tužioca okružnih tužilaštava iz Republike Srpske, kojeg biraju tužioci okružnih tužilaštava.

(4) Jednog člana Vijeća imenuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog ministra pravde Bosne i Hercegovine.

(5) Jednog člana Vijeća imenuje Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

(6) Jednog člana Vijeća koji je advokat imenuje Advokatska komora Federacije Bosne i Hercegovine.

(7) Jednog člana Vijeća koji je advokat imenuje Advokatska komora Republike Srpske.

(8) Za člana Vijeća iz st. (4) i (5) ovog člana bira se osoba koja ima visoku stručnu spremu društvenog smjera i najmanje 15 godina radnog iskustva u struci, organizacijske vještine te visok ugled u javnom, privatnom ili nevladinom sektoru, stručne kvalifikacije i iskustvo koji su relevantni za rad u Vijeću.

(9) Vijeće će, u svrhu ostvarivanja implementacije minimalnog etničkog i polnog sastava Vijeća žrijebom prije objavljivanja javnog poziva odrediti institucije iz kojih će se izborom članova Savjeta obezbjediti provedba člana 4. stava (5) ovog zakona. Postupak žrijebanja reguliše se Pravilnikom o žrijebanju kojeg donosi Vijeće na prijedlog komisije iz stava (10) ovog člana, a obavlja se javno.

(10) U svrhu pripreme prijedloga Pravilnika o žrijebanju, kao i izmjena i dopuna istog, u postupku žrijebanja Vijeća formira komisiju u čijem sastavu paritetno sudjeluju predstavnici Savjeta, Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine. Ministarstva pravde Republike Srpske, Federalnog ministarstva pravde Federacije Bosne i Hercegovine i Pravosudne komisije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN II

U članu 5. (Sastav vijeća), stav (1) se mijenja i glasi:

(1) Vijeće ima 21 člana.

U članu 5. brišu se stavovi (4), (5), (6) i (7), te se dodaje stav (4), koji glasi: Nakon sprovedene javne procedure, pet članova Vijeća bira Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, pri čemu je minimalno jedan član iz akademske zajednice i jedan član iz civilnog društva.

Dosadašnji stav (8) postaje stav (5), dok se dosadašnji stavovi (9) i (10) brišu.

OBRAZLOŽENJE: Predložene izmjene člana 5. imaju za cilj unapređenje nezavisnosti, nepristrasnosti i funkcionalnosti Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (VSTV), u skladu s evropskim standardima i preporukama međunarodnih tijela, uključujući Venecijansku komisiju. Važećim stavovima (4) i (5) člana 5. omogućena su politička imenovanja članova VSTV-a kroz direktno imenovanje od strane Vijeća ministara BiH, na prijedlog ministra pravde i Predstavničkog doma BiH. Ovakva rješenja ostavljaju prostor za politički uticaj, jer zavise od političkog dogovora stranaka koje vrše vlast, što može dovesti do imenovanja osoba lojalnih političkim centrima moći, a ne onih koji se ističu stručnošću i integritetom. Time se ugrožava nezavisnost Vijeća, kao i njegova sposobnost da djeluje u interesu pravosuđa, a ne politike. Nadalje, imenovanje advokata u sastav VSTV-a, kako je propisano stavovima (6) i (7), otvara prostor za sukob interesa i potencijalnu zloupotrebu položaja. Budući da advokati predstavljaju stranke u postupcima pred sudovima i tužilaštvima, njihovo prisustvo u tijelu koje odlučuje o imenovanju i napredovanju sudija i tužilaca može narušiti objektivnost procesa i stvoriti okolnosti za neprimjerene pritiske.

Predloženim amandmanom se propisuje brisanje navedenih stavova i njihova zamjena procedurom prema kojoj članove Vijeća, po okončanju javne i transparentne procedure, imenuje Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, čime se jača parlamentarni nadzor i umanjuje prostor za politički uticaj. Kako bi se izbjegle situacije u kojima dolazi do blokada zbog nejednakog broja glasova i kako bi se odluke donosile kolektivno, bez potrebe da predsjednik Vijeća ima odlučujući glas, predloženo je određivanje neparnog broja članova VSTV-a, ukupno 21 član, što je u skladu sa preporukama Venecijanske komisije.

Istovremeno se brišu odredbe kojima je predviđeno da će Vijeće žrijebom odrediti institucije iz kojih će se obezbjeđivati provedba člana 4. stav (5), kao i da se postupak žrijebanja uređuje Pravilnikom o žrijebanju donesenim na prijedlog komisije. Uključivanje predstavnika Ministarstva pravde BiH, Ministarstava pravde RS, Ministarstva pravde FBIH i Pravosudne komisija Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u komisiju zaduženu za pripremu Pravilnika o žrijebanju narušava percepciju nezavisnosti pravosuđa i uvodi element direktnog uticaja izvršne vlasti na proces izbora članova Vijeća. Ovo rješenje je suprotno principima vladavine prava i preporukama Venecijanske komisije, koja smatra da pravosuđe ne bi smjelo biti organizirano po etničkom kriteriju i da takav pristup podriva njegov kredibilitet.

Ovakvo predloženo rješenje ostavlja široku diskreciju Vijeću, prebacuje ključna pitanja za sastav Vijeća na podzakonski akt i tijelo u kojem značajnu ulogu imaju organi izvršne vlasti. Umjesto toga, osnovni kriteriji i mehanizmi za obezbjeđivanje etničke i polne zastupljenosti treba da budu jasno i precizno propisani zakonom, dok se podzakonskim aktima mogu uređivati isključivo tehnička i organizaciona pitanja provedbe. Na ovaj način jačaju se transparentnost, predvidljivost postupka i nezavisnost Vijeća, uz istovremeno poštovanje ustavnih i međunarodnih standarda o sastavu pravosudnih tijela.

Član 6. (Smetnje za članstvo u Vijeću)

Tekst člana:

(1) Za člana Vijeća ne može biti izabrana osoba koja je prethodno dva puta bila član Vijeća, kao ni osoba koja je prethodno razrješena dužnosti člana Vijeća u skladu sa ovim zakonom.

(2) Za člana Vijeća iz člana 5. st (2) i (3) ne može biti biran:

- a) predsjednik suda, glavni tužilac ili zamjenik glavnog tužioca;
- b) sudija ili tužilac koji ima manje od pet godina iskustva na funkciji sudije ili tužioca;
- c) sudija ili tužilac kojem je posljednja ocjena niža od ocjene uspješan;
- d) sudija ili tužilac kojem je u posljednjih pet godina izrečena disciplinska mjera;
- e) sudija ili tužilac kojem nije protekao period od četiri godine od kraja prethodnog mandata u Vijeću.

(3) Za člana Vijeća iz člana 5. stav (2) tač d), e) g) i h) u narednom mandatu ne može biti izabran sudija iz istog suda iz kojeg je prethodno izabran član Vijeća.

(4) Za člana Vijeća iz člana 5. stav (2) tač d) i f) u narednom mandatu ne može biti izabran tužilac iz istog tužilaštva iz kojeg je prethodno izabran član Vijeća.

(5) Za člana Vijeća iz člana 5. st. (4) i (5) ovog zakona ne može biti izabrano lice:

- a) koje obavlja pravosudnu funkciju.
- b) koje obavlja izvršnu funkciju na bilo kojem nivou, javno izabranu funkciju u zakonodavnom organu na bilo kojem nivou, ili je ove funkcije obavljalo u posljednjih pet godina,

c) kojem je u posljednjih pet godina izrečena disciplinska mjera,

d) kojem nije protekao period od četiri godine od kraja prethodnog mandata u Vijeću.

(6) Za člana Vijeća ne može biti izabrana osoba protiv koje se vodi krivični postupak niti osoba koja je pravosnažno osuđena za krivično djelo, osim krivičnih djela koja su počinjena iz nehata, a odnose se na krivična djela protiv sigurnosti javnog prometa.

(7.) Rokovi iz st. (2) tač b) d) i e) i (5) tač. b) c) i d) ovog člana računaju se do dana objavljanja poziva za izbor člana Vijeća.

AMANDMAN III

U članu 6. (Smetnje za članstvo u Vijeću), stav (2) pod (b) riječi: manje od pet godina, mijenja se riječima: koji ima manje od osam godina.

Stavovi (3) i (4) se brišu.

U članu 6. u stavu (6), iza riječi: „osoba“ dodaju se riječi: protiv koje nije pokrenut krivični postupak za krivično djelo za koje je predviđena kazna zatvora tri i više godina ili da mu nije izrečena zatvorska kazna za krivično djelo učinjeno s umišljajem u skladu sa krivičnim zakonima u Bosni i Hercegovini.

OBRAZLOŽENJE: Amandmanom se predlaže povećanje potrebnog iskustva sudija i tužilaca sa pet na osam godina kako bi se osigurala veća stručnost članova VSTV-a.

Brišu se stavovi (3) i (4) jer ograničavaju izbor kandidata na osnovu institucionalne pripadnosti, što narušava princip meritornosti i uvodi nejednak tretman. Također, precizira se zabrana imenovanja osoba protiv kojih se vodi postupak za teža krivična djela ili koji su osuđeni za djela počinjena s umišljajem, radi jačanja integriteta i pravne sigurnosti.

Član 8.

(Postupak izbora)

(1) Postupak kandidovanja i izbora članova Vijeća iz člana 5. st. (2) i (3) ovog zakona, provodi se u skladu sa ovim zakonom i Pravilnikom o postupku izbora članova Vijeća koji donosi Vijeće.

(2) Predlaganje i postupak izbora članova Vijeća iz člana 5. st. (4), (5), (6) i (7) ovog zakona provodi se u skladu sa ovim zakonom i aktima organa i službi nadležnih za predlaganje, izbor i imenovanje.

AMANDMAN IV

U članu 8. (Postupak izbora) stav (1) mijenja se i glasi: Postupak kandidovanja i izbora članova Vijeća provest će se bez da se unaprijed odrede institucije iz kojih će se izborom i imenovanjem osigurati minimalni etnički i polni sastav vijeća iz člana 4. stav (5) ovog Zakona i Pravilnikom o izboru i imenovanju članova Vijeća koje će donijeti i javno objaviti Vijeće.

Stav (2) se briše.

OBRAZLOŽENJE: Amandmanom na član 8. stav (1) precizira se da se postupak kandidovanja i izbora članova Vijeća provodi bez unaprijed određenih institucija iz kojih će dolaziti članovi Vijeća, čime se osigurava primjena principa otvorenosti i jednakih mogućnosti za sve kandidate. Istovremeno, zadržava se obaveza da sastav Vijeća odražava minimalni etnički i polni balans u skladu sa članom 4. stav (5) Zakona.

Brisanjem stava (2) postiže se usklađivanje sa amandmanom na član 5. kojim su brisani raniji stavovi (4) do (7) i uvedeno novo rješenje da članove Vijeća bira Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH nakon sprovedene javne procedure. Na ovaj način tekst zakona postaje konzistentan, a postupak izbora transparentan i jednostavan.

Član 9. (Javni poziv za izbor)

(1) Vijeće, najkasnije devet mjeseci prije isteka mandata člana Vijeća, na svojoj internet stranici, objavljuje javni poziv za podnošenje kandidature za člana Vijeća. Sadržaj javnog poziva će biti usklađen sa rezultatima žrijebanja u smislu člana 5. stava (9) ovog zakona.

(2) Obavijest o objavljenom javnom pozivu dostavlja se pravosudnim institucijama, Savjetu ministara Bosne i Hercegovine, Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, Advokatskoj komori Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatskoj komori Republike Srpske, odmah no njegovom objavljivanju.

(3) Vijeće, sudovi i tužilaštva nadležni za provođenje izbora, u roku od 15 dana od dana objave javnog poziva formiraće izborne oprane.

AMANDMAN V

Član 9. mijenja se i glasi:

(1) Vijeće, najkasnije devet mjeseci prije isteka mandata članova Vijeća koji se biraju iz reda sudija i tužilaca u skladu sa članom 5. stavovima (2) i (3) ovog zakona, na svojoj internet stranici objavljuje javni poziv za podnošenje kandidatura za članove Vijeća iz reda sudija i tužilaca.

(2) Vijeće, najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata članova Vijeća iz člana 5. stav (4) ovog zakona, na svojoj internet stranici objavljuje javni poziv za podnošenje prijave za izbor ovih članova. Postupak po javnom pozivu iz ovog stava provodi se u skladu sa odredbama člana 18. ovog zakona.

Iza stava (2) dodaje se novi stav (3), koji glasi:

(3) Pri pripremi i objavljivanju javnih poziva iz stavova (1) i (2) ovog člana, kao i u postupku izbora članova Vijeća, nadležni organi dužni su da obezbijede primjenu člana 4. stav (5) ovog zakona, na način da se minimalni etnički i polni sastav Vijeća ostvaruje prilikom konačnog imenovanja članova Vijeća, bez unaprijed određenih institucija iz kojih kandidati moraju dolaziti.

Dosadašnji stavovi (6) i (7) postaju stavovi (4) i (5).

OBRAZLOŽENJE: Predloženim amandmanom na član 9. uvodi se razdavajanje javnih poziva i rokova za izbor članova Vijeća iz reda sudija i tužilaca, kao i ostalih članova, ali se tekst člana usklađuje s amandmanima na članove 4, 5, 8. i 18. Zakona. Uvodi se jasna obaveza da se pri raspisivanju i provođenju javnih poziva obezbijedi primjena člana 4. stav (5), tako da se minimalni etnički i polni sastav Vijeća ostvaruje u fazi konačnog imenovanja, bez unaprijed određenih institucija iz kojih kandidati moraju dolaziti. Time se osigurava princip otvorenosti i jednakih mogućnosti za sve kandidate koji ispunjavaju zakonske uslove, uz očuvanje zahtjeva da ukupni sastav Vijeća odražava propisani etnički i polni balans.

Član 10.

(Organi za provođenje izbora)

(1) Organi za provođenje izbora člana Vijeća iz člana 5. st. (2) i (3) ovog zakona su Komisija za provođenje izbora i birački odbori.

Udruženje za borbu protiv korupcije Transparency International u BiH
Reg. Br. UP08-07-1-616/11, Ministarstvo pravde BiH, Sarajevo

Sjedište: Krfska 64e 78 000 Banja Luka Tel/Fax +387 51 216 369, 216 928, 224 521, 224 520
Ispostava: Zmaja od Bosne 20/1 71000 Sarajevo, tel/Fax +387 33 220 049, 220 047
E-mail: info@ti-bih.org
Web: www.ti-bih.org

- (2) Komisiju za provođenje izbora imenuje Vijeće.
- (3) Biračke odbore u svakom sudu i tužilaštvu imenuje predsjednik suda, odnosno glavni tužilac, na prijedlog opšte sjednice, odnosno kolegija.
- (4) Izborni organi se formiraju za svaki izborni proces u skladu sa Pravilnikom o postupku izbora članova Vijeća iz člana 8. stav (1) ovog zakona.

Komentar i prijedlog: Potrebno je Zakonom regulisati jasne kriterije za izbore članova komisija za izbor članova Vijeća, kako bi se osigurala transparentnost i pravna sigurnost u postupku izbora članova Vijeća, a kao jednu od opcija predlažemo da se u Zakon uvede obaveza da se članovi komisija biraju putem softverskog rješenja, čime bi se smanjila mogućnost subjektivnih i potencijalno pristrasnih imenovanja. Također, neophodno je da nadzor nad procesom imenovanja vrši Odjel za provjere u saradnji s eksternim stručnjacima, što bi dodatno osiguralo nepristrasnost i integritet procesa. Iako se isto može shvatiti kao pretjeran formalizam, treba imati na umu sam kontekst Bosne i Hercegovine i da se u dosadašnjoj praksi pokazalo da se Pravilnicima i drugim podzakonskim aktima mnoge odredbe mogu obesmisлити. Zakonsko regulisanje kriterija za izbor članova komisije za izbor će smanjiti potencijalno neprimjeren uticaj kroz izmjenu provedbenih akata. Dodatno, u odnosu na stav (3) kojim je određeno da biračke odbore u svakom sudu i tužilaštvu imenuje predsjednik suda, odnosno glavni tužilac, na prijedlog opšte sjednice, odnosno kolegija, predlažemo da se birački odbori u svakom sudu i tužilaštvu imenuju od strane opšte sjednice, odnosno kolegija.

Član 18. **(Izbor ostalih članova Vijeća)**

Tekst člana:

- (1) Kandidati za člana Vijeća iz člana 5. st. (4), (5), (6) i (7) ovog zakona, prijave na poziv iz člana 9. st. (1) i (2) ovog zakona podnose Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine, odnosno Kolegiju Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Advokatskoj komori Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatskoj komori Republike Srpske kao organima nadležnim za predlaganje imenovanja, u roku od 30 dana od dana objavljivanja na internetskoj stranici Vijeća.
- (2) Postupak predlaganja i imenovanja članova Vijeća iz člana 5. st. (4), (5), (6) i (7) ovog zakona nadležni organi provode u skladu sa ovim zakonom i propisima svojih službi.

(3) Organi nadležni za imenovanje člana Vijeća iz člana 5. st. (4), (5), (6) i (7) ovog zakona dostaviti će Vijeću odluku o imenovanju najkasnije 90 dana od dana dostavljanja poziva. Odluka sadrži obrazloženje kriterija iz člana 5. stav (8) ovog zakona.

AMANDMAN VI

Član 18. (Izbor ostalih članova Vijeća) mijenja se i glasi:

- (1) Ustavnopravna komisija Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine je nadležna za prijem i razmatranje prijave, provjeru ispunjenosti uslova, pribavljanje relevantnih podataka i sastavljanje liste kandidata u sprovođenju postupka izbora kandidata za člana Visokog sudskog i tužilačkog vijeća iz člana 5. stav (4) ovog zakona.
- (2) Kandidati za člana Vijeća iz člana 5. st. (4) ovog zakona, prijavu na poziv iz člana 9. stav (1) ovog zakona podnose u roku od 30 dana od dana objavljivanja na internetskoj stranici Vijeća.
- (3) Ustavnopravna komisija ispituje prijavu na javni konkurs i priložene dokaze o ispunjenosti uslova za izbor člana Vijeća.
- (4) Nedoželjenu, nepotpunu i neblagovremenu prijavu Komisija odbacuje.
- (5) Prijava se smatra nedozvoljenom ako je podnese lice koje ne ispunjava uslove propisane članom 5. stavom (8), kao i ako za njega postoje smetnje za izbor u članstvo Vijeća propisane članom 6. stavovima (5) i (6) ovog zakona.
- (6) Komisija može pribaviti podatke o kandidatu od organa, organizacije i pravnog lica u kojem kandidat obavlja poslove, kao i druge podatke o kandidatu značajne za izbor.
- (7) Posle ispitivanja dozvoljenosti, blagovremenosti i potpunosti prijava Komisija sačinjava listu kandidata koji ispunjavaju uslove za izbor.
- (8) Komisija objavljuje biografije kandidata koji ispunjavaju uslove za izbor i raspored razgovora sa njima na internet stranici Parlamentarne skupštine BiH.
- (9) Komisija na javnoj sjednici, uz učešće opšte i stručne javnosti razmatra prijave i podnijete dokaze i obavlja razgovor sa kandidatima sa liste iz stava 6. ovog člana.
- (10) Kriteriji za ocjenjivanje kandidata, način bodovanja i druge procedure u postupku izbora bliže se uređuju podzakonskim aktima koje donosi Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
- (11) Na posebnoj sjednici Komisija odlučuje o prijedlogu kandidata koji se biraju za člana Vijeća, te će konačnu listu predložiti Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine.

- 12) Odluku o imenovanju novih članova Vijeća iz člana 5. stav 4. ovog Zakona Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH će donijeti kvalifikovanom većinom, u roku od 15 dana nakon što predsjednik Komisije za provođenje izbora članova Vijeća iz reda sudija i tužilaca obavijesti Vijeće o rezultatima izbora i dostavi izvještaj o provedenim izborima (član 15. stav 1. Zakona).
- 13) Ako Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ne donese odluku o izboru članova Vijeća iz člana 5. stav (4) ovog Zakona u roku predviđenom stavom (12) ovog člana, članove bira Komisija koju čine: predsjednik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, predsjednik Suda Bosne i Hercegovine, predsjednici Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine i Vrhovnog suda Republike Srpske, te predsjednik Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.
- 14) Komisija odlučuje većinom glasova svih članova, a sjednicom predsjedava predsjednik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.
- 15) Komisija je dužna da u roku od 30 dana od dana isteka roka iz stava (12) ovog člana provede postupak izbora između svih kandidata koji ispunjavaju uslove u skladu sa ovim zakonom. Postupak je javan, uključuje razmatranje dokumentacije i razgovor sa kandidatima, a odluka o izboru donosi se javnim glasanjem i mora biti obrazložena.
- 16) Komisija svojim poslovníkom uređuje način rada. Stručne i administrativne poslove za potrebe Komisije obavlja Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

OBRAZLOŽENJE: Predložena formulacija člana 18. ostavlja izbor nesudskih članova VSTV-a u nadležnosti različitih tijela, što može dovesti do neujednačenih procedura, netransparentnosti i povećanog rizika od politizacije procesa. Amandmanom se predviđa da Parlamentarna skupština BiH, putem Ustavnopravne komisije Predstavničkog doma, preuzme ključnu ulogu u postupku izbora nesudskih članova, čime se osigurava jedinstven, javan i demokratski nadziran proces. Uvedene su precizne procedure: objava poziva, provjera uslova, objavljivanje biografija kandidata, javni intervjui, te ocjenjivanje kandidata prema jasno definisanim kriterijima. Na taj način se jača odgovornost i legitimitet izbora, a ujedno se omogućava veći stepen učešća javnosti i stručne zajednice, što doprinosi ukupnom povjerenju u proces i ulogu nesudskih članova u radu VSTV-a. Takođe, stavom (12) se omogućava potrebna korekcija etničkog ili polnog balansa, ukoliko isti nije obezbjeđen tokom izbora sudskih članova Vijeća. Konačno, uvođenjem posebnog mehanizma protiv blokade, kojim se predviđa da u slučaju propuštanja odluke Parlamentarne skupštine izbor preuzima Komisija sastavljena od predsjednika najviših

sudskih instanci u BiH, obezbjeđuje se kontinuitet rada Vijeća, sprečava institucionalna paraliza i dodatno jača nezavisnost pravosuđa.

Član 21. (Obaveza dostave izvještaja)

Tekst člana:

(1) Član Vijeća koji nije sudija ili tužilac dužan je dostaviti početni izvještaj o imovini i interesima iz člana 173. ovog zakona u roku od 30 dana od dana kada je obavješten o svom izboru.

(2) Član Vijeća koji je sudija ili tužilac dužan je dostaviti godišnji izvještaj o imovini i interesima iz člana 173. ovog zakona u roku od 30 dana od dana kada je obavješten o svom izboru, ukoliko izvještaj nije prethodno dostavio u skladu sa pravilom iz člana 173. stav (6) ovog zakona.

AMANDMAN VII

U članu 21, iza stava (1) i (2) dodaje se novi stav (3), koji glasi:

(3) Ukoliko član Vijeća iz stava (1) i (2) ovog člana ne dostavi početni izvještaj o imovini i interesima u propisanom roku, smatraće se da je ishod provjere negativan. Nedostavljanje izvještaja u roku predstavlja osnov za pokretanje disciplinskog postupka i može uticati na ocjenu integriteta člana Vijeća.

Stav (3) postaje stav (4).

OBRAZLOŽENJE: Predloženim amandmanom se dopunjuje član 21. kako bi se otklonila pravna praznina u vezi s postupanjem u slučaju kada član Vijeća ne dostavi početni izvještaj o imovini i interesima. Uvođenjem novog stava kojim se takvo ponašanje tretira kao negativan ishod provjere, jasno se definišu posljedice i uvodi mehanizam zaštite od zloupotrebe.

Član 31. (Nespojivost funkcije)

Tekst člana:

(1) Član Vijeća ne smije obavljati funkciju niti bilo kakvu dužnost u političkoj partiji, kao ni u udruženjima ili fondacijama povezanim sa političkim partijama, te su dužni suzdržati se od sudjelovanja u aktivnostima političkih partija.

(2) Član Vijeća, državni službenik Sekretarijata i Ureda disciplinskog tužioca ne smije biti član bilo kakve organizacije koja vrši diskriminaciju po bilo kom osnovu u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacijem, niti smije ugovoriti korištenje objekata koji pripadaju takvim organizacijama i mora istupiti iz takvih organizacija odmah nakon što sazna za takvo postupanje.

AMANDMAN IX:

Član 31. stav (1) mijenja se i glasi:

- (1) Članovi Vijeća i njegovih komisija, kao ni osoblje Vijeća ne smiju obavljati funkciju niti bilo kakvu dužnost u političkoj partiji, kao ni u udruženjima ili fondacijama povezanim sa političkim partijama, te ne smiju sudjelovati u aktivnostima političkih partija.

OBRAZLOŽENJE: Ograničenja u vezi sa angažmanom u političkim partijama neophodno je proširiti i na ostale pozicije i funkcije u VSTV-u, a ne samo ograničiti na članove Vijeća, kako bi se osiguralo objektivno i nepristrasno postupanje, te nezavisnost institucije u cjelini.

Član 32. (Sukob interesa)

Tekst člana:

(1) Sukob interesa člana Vijeća postoji u situacijama u kojima član Vijeća ima privatni interes koji utiče ili može razumno uticati na zakonitost, transparentnost, objektivnost i nepristranost u obavljanju njegove funkcije u Vijeću, odnosno u kojima privatni interes šteti ili može razumno štetiti javnom interesu ili povjerenju građana.

(2) U smislu stava (1) ovog člana, pod „privatnim interesom“ se podrazumijeva materijalna i nematerijalna korist za člana Vijeća, njegovog srodnika, bračnog ili vanbračnog druga, bez obzira da li su brak ili vanbračna zajednica prestali ili ne, i njegovog srodnika, te interesno povezanog fizičkog ili pravnog lica, a koja se odnosi, ali ne ograničava na poslovne i političke odnose.

(3) U smislu stava (2) ovog člana:

a) pod srodnicima člana Vijeća podrazumijevaju se njegovi krvni srodnici u pravoj liniji do bilo kojeg stepena, usvojitelj i usvojena djeca, te krvni srodnik u pobočnoj liniji do četvrtog stepena;

b) pod srođnicima bračnog odnosno vanbračnog druga podrazumijevaju se njegovi srođnici do drugog stepena, bez obzira na to da li su brak odnosno vanbračna zajednica prestali ili ne;

c) pod interesno povezanim licem podrazumijeva se svako lice koje je sa članom Vijeća u prijateljskoj, poslovnoj ili bilo kakvoj drugoj vezi koja bi mogla uticati na zakonitost, nepristrasnost i transparentnost rada člana Vijeća.

(4) Poslovníkom Vijeća iz člana 61. stav (1) ovog zakona detaljnije se regulišu slučajevi u kojima se podrazumijeva postojanje sukoba interesa člana Vijeća, kao i razlozi i postupak za izuzeće člana Vijeća.

(5) U obavljanju svoje dužnosti u Vijeću, član Vijeća je dužan izbjegavati sve situacije koje mogu dovesti do sukoba između njegovog privatnog i javnog interesa, vodeći posebno računa o povjerenju javnosti u njegov lični integritet i integritet Vijeća.

(6) Član Vijeća je odgovoran za identifikaciju sukoba interesa i dužan je preduzeti neophodne korake za njegovo sprečavanje, što podrazumijeva odricanje od privatnog interesa, objavljivanje privatnog interesa i traženje izuzeća iz odlučivanja o pitanjima iz nadležnosti Vijeća u skladu s pravilima propisanim Poslovníkom Vijeća iz člana 61. stav (1) ovog zakona.

(7) U slučaju sumnje o postojanju sukoba interesa član Vijeća je dužan zatražiti mišljenje Vijeća te postupiti u skladu sa tim mišljenjem.

AMANDMAN X:

Član 32. stav (4) mijenja se i glasi:

(4) Sukob interesa člana Vijeća uvijek postoji u sljedećim situacijama:

- a) ako aplicira na bilo koju poziciju u pravosuđu;
- b) ako lica iz stava (3), tačka a) apliciraju za bilo koju poziciju u pravosuđu;
- c) ako lica iz stava (3), tačka b) apliciraju za bilo koju poziciju u pravosuđu;
- d) ako lica iz stava (3), tačka c) apliciraju za bilo koju poziciju u pravosuđu;
- e) ako je član komisije za obavljanje razgovora sa kandidatom koji dolazi iz istog suda ili tužilaštva u kom član Vijeća radi;
- f) ako je član disciplinske komisije koja vodi disciplinski postupak i odlučuje o disciplinskoj mjeri protiv sudije ili tužioca koji obavlja dužnost u istom sudu ili tužilaštvu u kom član Vijeća obavlja sudsku, odnosno tužilačku funkciju;

- e) u postupku predlaganja i donošenja odluka iz nadležnosti Vijeća u vezi s bračnim ili vanbračnim drugom člana Vijeća, bez obzira na to da li su brak ili vanbračna zajednica prestali ili ne, te u vezi sa srodnikom člana Vijeća, te srodnikom bračnog ili vanbračnog druga člana Vijeća;
- f) u postupku predlaganja i donošenja odluka iz nadležnosti Vijeća u vezi s interesno povezanim licem;
- g) u postupku predlaganja i donošenja odluka iz nadležnosti Vijeća u vezi sa sudijom odnosno tužiocem iz istog suda ili tužilaštva u kojem član Vijeća obavlja sudijsku odnosno tužilačku funkciju;
- h) ako se na upražnjenu poziciju u pravosuđu prijavi kandidat koji radi u istoj instituciji ili organizaciji u kojoj i član Vijeća obavlja svoju profesionalnu funkciju, odnosno kandidat koji je član iste regionalne advokatske komore, odnosno istog zbora advokata kao i član Vijeća.

Stav (6) mijenja se i glasi:

(6) U slučajevima iz člana 32. stav (4) tačke a) i b) ovog Zakona, član Vijeća podnosi ostavku najkasnije u trenutku predaje aplikacije za poziciju u pravosuđu.

Iza stava 6, dodaju se stavovi (7), (8), (9), (10) koji glase:

(7) Ako član Vijeća ne postupi na način propisan u stavu (6) ovog člana, njegova aplikacija, odnosno aplikacija lica iz člana 32. stav (4) tačka b) ovog Zakona, neće biti uzeta u razmatranje.

(8) U slučajevima iz člana člana 32. stav (4) tačke c.), d.), f.), g.) i h.) član Vijeća zahtijevaće svoje izuzeće u procesu predlaganja i donošenja odluka z nadležnosti Vijeća, u nadležnim komisijama za obavljanje razgovora, predlaganja i imenovanja kandidata, odnosno disciplinskog postupka, u potpunosti i to odmah po saznanju za postojanje ovakvih okolnosti.

(9) Vijeće, odnosno nadležna tijela Vijeća, obustavuće predmetni postupak do donošenja odluke o izuzeću. U slučaju da član Vijeća propusti da traži svoje izuzeće ili isključenje u predmetu gdje postoji sukob interesa, postupak se poništava, a donesene odluke proglašavaju ništavnim. Vijeće je dužno pokrenuti novi postupak bez učešća člana za kojeg je utvrđen sukob interesa.

(10) Postupak za izuzeće člana Vijeća i odlučivanje o zahtjevu za izuzeće člana Vijeća detaljnije se regulišu Poslovníkom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH.

(11) O postojanju sukoba interesa u ostalim situacijama koje nisu obuhvaćene članom 32. stavom (4) ovog Zakona, odlučuje Vijeće u svakom konkretnom slučaju.

Prethodni stav (7) postaje stav (12).

Iza stava (12) dodaje se stav (13) koji glasi:

(13) Zahtjev za izuzeće člana Vijeća ili pokretanje procedure utvrđivanja sukoba interesa može podnijeti član Vijeća ili bilo koje drugo zainteresovano lice koje ima saznanja o postojanju potencijalnog sukoba interesa člana Vijeća.

OBRAZLOŽENJE: Prijedlogom Zakona je u članu 32. stavu (4) definisano je da se Poslovníkom Vijeća detaljnije regulišu slučajevi u kojima se podrazumijeva postojanje sukoba interesa člana Vijeća, kao i razlozi i postupak za izuzeće člana Vijeća. Međutim, s obzirom na to da se radi o najvažnijim odredbama u dijelu koji definiše sukob interesa, ovo je potrebno precizno definisati u samom Zakonu, kako bi se izbjeglo da poslovnikom ili pravilnikom sami članovi Vijeća sebi propisuju ovako važna pravila ponašanja i djelovanja. Ovo može dovesti do derogiranja principa i same svrhe odredbi koje bi trebalo da spriječe sukob interesa, te je potrebno ove odredbe definisati samim Zakonom. Ovo je ranije naglasila i Venecijanska komisija, koja je, pored toga, u svom mišljenju navela da je potrebno Zakonom definisati i posljedice u slučaju kada se član Vijeća nađe u sukobu interesa. Npropisivanje posljedica i sankcija samim Zakonom bi učinilo pravila o sprečavanju sukoba interesa članova Vijeća samo kozmetičkim.

S tim u vezi, kroz amandman su jasnije precizirana ograničanja u djelovanju članova Vijeća u slučaju sukoba interesa, izuzeća, ali i odredbe o postupanju u slučaju kada član Vijeća ne prijavi sukob interesa, ili kada se sukob interesa ne može riješiti samo izuzimanjem člana iz donošenja odluka, jer i dalje postoji mogućnost uticaja na konačne odluke i rad Vijeća.

Član 68.

(Posebni uslovi za imenovanje na poziciju sudije)

Tekst člana:

(1) Sudije Suda Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Republike Srpske i Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine moraju imati najmanje osam godina iskustva u radu kao sudije, tužioc, advokati ili drugo relevantno pravno iskustvo nakon položenog pravosudnog ispita.

(2) Sudije okružnih sudova, Višeg privrednog suda u Republici Srpskoj i kantonalnih sudova u Federaciji Bosne i Hercegovine moraju imati najmanje pet godina iskustva u radu kao sudije, tužioc, advokati ili drugo relevantno pravno iskustvo nakon položenog pravosudnog ispita.

(3) Sudije osnovnih sudova i okružnih privrednih sudova u Republici Srpskoj, općinskih sudova u Federaciji Bosne i Hercegovine i Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, moraju imati najmanje tri godine iskustva u radu na pravnim poslovima, nakon položenog pravosudnog ispita.

AMANDMAN XI:

Član 68. mijenja se i glasi:

(1) Za sudiju Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Republike Srpske i Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine može biti imenovan sudija suda iz st. (4) i (5) ovog člana, koji na toj poziciji radi najmanje pet godina i ima najmanje 15 godina iskustva kao sudija ili tužilac.

(2) Za sudiju suda iz stava (1) i (4) ovog člana može biti imenovana i osoba koja ima 15 godina radnog iskustva kao advokat ili pravobranilac ili osoba koja je istaknuti pravni stručnjak koja ima 20 godina radnog iskustva i položen pravosudni ispit.

(3) Izuzetno od st. (1) i (2) ovog člana, za sudiju Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine može biti imenovan i sudija Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine koji na toj poziciji radi najmanje sedam godina i ima najmanje 15 godina iskustva kao sudija ili tužilac.

(4) Za sudiju Suda Bosne i Hercegovine može biti imenovan sudija suda iz stava (5) ovog člana koji na toj poziciji radi najmanje pet godina i ima najmanje 15 godina iskustva kao sudija ili tužilac.

(5) Za sudiju okružnog suda u Republici Srpskoj, Višeg privrednog suda u Republici Srpskoj i sudiju kantonalnog suda u Federaciji Bosne i Hercegovine može biti imenovana osoba koja radi kao sudija i ima najmanje deset godina radnog iskustva kao sudija ili tužilac.

(6) Izuzetno od st. (4) i (5) ovog člana, za sudiju Suda Bosne i Hercegovine, okružnog

suda u Republici Srpskoj, Višeg privrednog suda u Republici Srpskoj i sudiju kantonalnog suda u Federaciji Bosne i Hercegovine može biti imenovan sudija Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine koji na toj poziciji radi najmanje sedam godina.

(7) Za sudiju Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine može biti imenovana osoba koja ima najmanje pet godina radnog iskustva na pravnim poslovima, nakon položenog pravosudnog ispita.

(8) Za sudiju osnovnog suda, okružnog privrednog suda i općinskog suda može biti imenovana osoba koja ima najmanje tri godine radnog iskustva na pravnim poslovima, nakon položenog pravosudnog ispita.

(9) Za sudiju iz st. (7) i (8) ovog člana može biti imenovana i osoba koja radi kao tužilac.

OBRAZLOŽENJE: Predloženi amandman na član 68. ima za cilj preciziranje i podizanje profesionalnih standarda za imenovanje sudija, posebno u sudovima viših instanci, radi jačanja kvaliteta odlučivanja i povjerenja u sistem imenovanja. U odnosu na rješenje iz prijedloga zakona, koje za najviše sudove zadržava široko formulisan kriterij „drugog relevantnog pravnog iskustva“ uz relativno nizak prag godina, amandman uvodi jasnije i provjerljivije uslove, prvenstveno zasnovane na dugogodišnjem sudijskom i tužilačkom iskustvu i principu napredovanja kroz sudsku hijerarhiju. Time se smanjuje prostor za proizvoljna tumačenja i rizik imenovanja kandidata bez dovoljne praktične izloženosti složenim predmetima i ujednačavanju sudske prakse. Istovremeno, zadržava se mogućnost imenovanja kandidata izvan sudstva (advokati, pravobranioci i istaknuti pravni stručnjaci), ali uz strožije pragove iskustva, čime se obezbjeđuje ravnoteža između otvorenosti sistema i potrebe očuvanja stručnog autoriteta viših sudova. Amandman dodatno uređuje specifičnost Brčko distrikta kako bi se osigurala ujednačena primjena uslova i realni karijerni putevi, uz očuvanje jedinstvenih standarda za prelazak u više instance. Na nižim nivoima sudova zadržava se osnovni okvir uslova, uz ciljano preciziranje i mogućnost imenovanja tužilaca na sudijske pozicije, čime se jača kadrovska fleksibilnost bez snižavanja standarda.

Član 69.

(Posebni uslovi za imenovanje na poziciju tužioca i zamjenika glavnog tužioca)

Tekst člana:

(1) Zamjenik glavnog tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, zamjenik glavnog tužioca Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske i zamjenik glavnog tužioca Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine moraju imati najmanje osam godina iskustva u radu kao sudije, tužioci, advokati ili drugo relevantno pravno iskustvo nakon položenog pravosudnog ispita.

(2) Tužioci Tužilaštva Bosne i Hercegovine, tužioci Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine, tužioci Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske i zamjenik glavnog tužioca Tužilaštva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine moraju imati najmanje pet godina iskustva u radu kao sudija, tužilac, advokat ili drugo relevantno pravno iskustvo nakon položenog pravosudnog ispita.

(3) Okružni i kantonalni tužioci te tužioci Tužilaštva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine moraju imati najmanje tri godine iskustva u radu na pravnim poslovima. nakon položenog pravosudnog ispita.

AMANDMAN XII:

Član 69. mijenja se i glasi:

(1) Za tužioca i zamjenika glavnog tužioca Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine i Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske može biti imenovan tužilac koji ima najmanje 15 godina radnog iskustva kao tužilac ili sudija.

(2) Za tužioca i zamjenika glavnog tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine može biti imenovana osoba koja radi kao tužilac i ima najmanje deset godina radnog iskustva kao tužilac ili sudija.

(3) Za zamjenika glavnog tužioca Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantonalnog tužilaštva u Federaciji Bosne i Hercegovine i okružnog javnog tužilaštva u Republici Srpskoj može biti imenovana osoba koja radi kao tužilac najmanje pet godina.

(4) Za tužioca Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantonalnog tužilaštva u Federaciji Bosne i Hercegovine i okružnog javnog tužilaštva u Republici Srpskoj može biti

imenovana osoba koja ima najmanje tri godine radnog iskustva na pravnim poslovima, nakon položenog pravosudnog ispita.

(5) Za tužioca iz stava (4) ovog člana može biti imenovana i osoba koja radi kao sudija.

OBRAZLOŽENJE: Predloženi amandman ima za cilj preciziranje i podizanje profesionalnih standarda za imenovanje tužilaca i zamjenika glavnih tužilaca, posebno na nivou državnog, entitetskih i viših tužilaštava. U odnosu na rješenje iz prijedloga zakona, koje predviđa niže pragove i široko definisano „drugo relevantno pravno iskustvo“, amandman uvodi jasne, provjerljive i hijerarhijski diferencirane uslove zasnovane prvenstveno na iskustvu u obavljanju tužilačke ili sudijske funkcije. Time se rukovodeće pozicije vežu za dokazanu profesionalnu zrelost i iskustvo u vođenju složenih predmeta, uz smanjenje prostora za proizvoljna tumačenja i imenovanja kandidata bez adekvatne praktične izloženosti krivičnom gonjenju. Istovremeno se osigurava postepeno napredovanje i ujednačen karijerni put unutar tužilačke organizacije, uz zadržavanje mogućnosti prelaska između sudijske i tužilačke funkcije na odgovarajućim nivoima, čime se obezbjeđuje kadrovska fleksibilnost bez snižavanja standarda.

POGLAVLJE II. OSNOVNE ODREDBE O POSTUPKU POPUNJAVANJA UPRAZNJENIH POZICIJA

Član 73.

(Jednakost u pravima i proporcionalna zastupljenost)

Tekst člana:

U postupku premještaja i u postupku imenovanja, na temelju internog ili javnog konkursa, Vijeće primjenjuje odgovarajuće ustavne odredbe kojima se uređuju jednaka prava i proporcionalna zastupljenost konstitutivnih naroda i ostalih, te vodi računa o postizanju jednakosti spolova.

Član 74. (Podzakonsko regulisanje)

(1) Postupak premještaja, internog i javnog konkursa, te predlaganja kandidata i imenovanja, uključujući i rukovodeće pozicije, u dijelu koji nije regulisan ovim zakonom, detaljnije se uređuje Pravilnikom o postupku imenovanja nosilaca pravosudnih funkcija (u

daljem tekstu: Pravilnik o imenovanju) kojeg donosi Vijeće, kao i drugim aktima Vijeća donesenim u skladu sa ovim zakonom.

(2) Vijeće može donijeti posebno uputstvo za procjenu sposobnosti, karakteristika ili vještina kandidata sadržanih u kriterijima propisanim ovim zakonom koji se ispituju na razgovoru.

Komentar i prijedlog: Odredbe članova 73. i 74. uređuju primjenu ustavnih principa jednakosti, proporcionalne zastupljenosti konstitutivnih naroda i ostalih, te obavezu vođenja računa o rodnoj ravnopravnosti u postupcima imenovanja i premještaja, te ovlašćuju Vijeće da podzakonskim aktima detaljnije uredi postupke konkursa, predlaganja i imenovanja. Iako je neophodno osigurati ustavom garantovane principe zastupljenosti, kombinacija opšte norme iz člana 73. i širokog ovlaštenja iz člana 74. ostavlja mogućnost da se pitanja odstupanja od rang-liste kandidata u potpunosti uredi podzakonskim aktima, bez jasnih zakonskih ograničenja i kriterija.

Takvo rješenje otvara prostor za preširoku diskreciju Vijeća i nosi rizik da se princip proporcionalnosti u praksi koristi kao dominantan kriterij, čime se potiskuju meritornost, stručnost i integritet kandidata. Posljedično, može doći do slabljenja povjerenja javnosti u objektivnost i nepristrasnost procesa imenovanja nosilaca pravosudnih funkcija.

Stoga je potrebno da sam zakon propiše jasne okvire i uslove pod kojima je dopušteno odstupiti od rang-liste, uz izričito određivanje da se odstupanje primjenjuje isključivo kao izuzetak. U tom smislu, neophodno je normirati mjerljive i provjerljive kriterije (primjera radi, maksimalni dozvoljeni obim odstupanja, raspon bodovne razlike u odnosu na prvorangiranog kandidata, te obavezno navođenje konkretnih razloga). Takođe, potrebno je propisati obavezu javnog i obrazloženog odlučivanja u slučajevima odstupanja, kako bi se osigurala puna transparentnost i kontrola zakonitosti. Na ovaj način bi se postigao balans između poštovanja ustavnih zahtjeva o jednakosti i proporcionalnoj zastupljenosti, s jedne strane, i očuvanja meritornog i profesionalnog sistema imenovanja, s druge strane, uz jačanje povjerenja u Vijeće i cjelokupan proces izbora nosilaca pravosudnih funkcija.

Član 75. (Odluka o premješčaju i imenovanju)

Tekst člana:

(1) Odluka o premješčaju ili imenovanju sadrži obrazloženje o primjeni kriterija iz člana 85., 90., 98., 109. i 117. ovog zakona i objavljuje se na Internet stranici Vijeća.

(2) Odluka iz stava (1) ovog člana, bez obrazloženja, objavljuje se u „Službenom glasniku BiH”, nakon donošenja odluke o stupanju na dužnost imenovanog sudije, odnosno tužioca.

Komentar i prijedlog: Kada su u pitanju imenovanja, potrebno je propisati da se odluka o imenovanju dostavlja svim učesnicima konkursne procedure, kako bi im se omogućilo pokretanje upravnog spora protiv ove odluke, jer Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine propisuje da se konačni upravni akt protiv kog se pokreće upravni spor dostavlja uz tužbu sudu, u originalu ili ovjerenoj fotokopiji.

Član 80. **(Sudska zaštita)**

(1) Protiv odluke o premještanju ili imenovanju, kandidat sa rang liste iz čl. 86., 93. i 103. može tužbom pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine. O tužbi odlučuje Apelaciono odjeljenje Suda Bosne i Hercegovine, u vijeću od troje sudija.

(2) Tužba za pokretanje upravnog spora podnosi se u roku od osam dana od dana objavljivanja odluke o imenovanju na internet stranici Vijeća.

(3) Sud Bosne i Hercegovine tužbu dostavlja Vijeću na odgovor u roku od osam dana od dana kada je zaprimljena u sudu. Odgovor na tužbu Vijeće je dužno dostaviti u roku od osam dana od dana prijema tužbe.

(4) U sporu iz ovog člana, Sud Bosne i Hercegovine preispituje zakonitost provedenog postupka imenovanja, te odlučuje po hitnom postupku, a najkasnije u roku od osam dana od dana dostavljanja odgovora na tužbu.

(5) Ukoliko tužbu ne odbaci, Sud Bosne i Hercegovine može u sporu iz ovog člana:

a) tužbu odbiti kao neosnovanu;

b) tužbu uvažiti, poništiti odluku o imenovanju i predmet vratiti Sudskom odjelu ili Tužilačkom odjelu na ponovno odlučivanje.

(6) Odluka Suda Bosne i Hercegovine ne može se osporavati vanrednim pravnim lijekovima iz Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine.

Komentar i prijedlog: Stav (6) je problematičan jer potpuno isključuje mogućnost korištenja vanrednih pravnih lijekova, što faktički dovodi do odsustva dvostepene sudske zaštite u postupku imenovanja. Odluka Apelacionog odjeljenja Suda BiH predstavlja jedinu sudsku instancu, budući da se ne radi o kontroli odluke donijete u sudskom

postupku, nego o prvom i jedinom sudskom preispitivanju upravnog akta. Takvo rješenje nije u skladu s principom dvostepenosti i standardima pravičnog postupka, te može dovesti do situacije u kojoj ozbiljne povrede prava ostaju neispravljene. Zbog toga je potrebno omogućiti odgovarajući vanredni pravni lijek ili drugačije urediti sudsku zaštitu kako bi se osigurala potpuna i efikasna pravna zaštita kandidata.

POGLAVLJE III. POSTUPAK I KRITERIJI ZA PREMJEŠTAJ I IMENOVANJE SUDIJA I TUŽILACA

Član 84. (Premještaj)

Tekst člana:

(1) Vijeće jednom u tri godina objavljuje:

a) listu upražnjenih pozicija u općinskim, osnovnim, kantonalnim i okružnim sudovima i poziv sudijama istog ili višeg nivoa koji žele biti premješteni na neku od upražnjenih pozicija u sudu istog ili nižeg nivoa;

b) listu upražnjenih pozicija u kantonalnim i okružnim tužilaštvima i poziv tužiocima istog ili višeg nivoa koji žele biti premješteni na neku od upražnjenih pozicija u tužilaštvu istog ili nižeg nivoa.

(2) Listom i pozivom iz stava (1) ovog člana, koji se objavljuju na internet stranici Vijeća i dostavlja elektronskom poštom svim sudovima i tužilaštvima, bit će obuhvaćeno do 50% upražnjenih pozicija u jednom sudu, odnosno tužilaštvu, prema planu kojeg prethodno utvrdi Vijeće.

(3) U smislu stava (1) ovog člana pozicija u sudu istog nivoa je pozicija za koju su propisani isti posebni uslovi, a pozicija u sudu nižeg nivoa je pozicija za koju su propisani blaži posebni uslovi.

(4) Ukoliko u kantonalnom ili okružnom sudu postoji potreba za sudijom sa specifičnim radnim iskustvom ova okolnost će se naznačiti u pozivu iz stava (1) tačka a) ovog člana.

(5) Na poziv se mogu prijaviti sudije, odnosno tužioci koji su proveli najmanje pet godina na poziciji na kojoj se nalaze u trenutku objave poziva.

(6) Specifično radno iskustvo u smislu stava (4) ovog člana detaljnije se reguliše Pravilnikom o imenovanju.

Komentar i prijedlog: Član 84. uređuje institut premještaja sudija i tužilaca unutar pravosudnog sistema, što može imati pozitivan efekat na mobilnost i raspodjelu kadrova. Međutim, postoje ozbiljne systemske i normativne manjkavosti koje zahtijevaju doradu. Prvo, zakonom nije jasno definisano da se premještaj koristi isključivo za imenovane nosioce pravosudnih funkcija u kontekstu trajnog premještaja i napredovanja. Time se otvara prostor da se ovaj institut koristi kao zamjena za redovni konkursni postupak, što može ugroziti transparentnost i jednak pristup pravosudnim pozicijama. Drugo, predviđena kvota od 50% upražnjenih pozicija za premještaj je previsoka i može značajno ograničiti mogućnost prijave novih kandidata putem javnog konkursa. Time se narušava princip konkurentnosti i obnavljanja kadrova. Potrebno je zakonom precizno propisati da se institut premještaja može primjenjivati isključivo na imenovane nosioce pravosudnih funkcija, i to u svrhu trajnog premještaja radi napredovanja. Nadalje, smatramo da je potrebno smanjiti kvotu za premještaj sa 50% na 30% ukupno upražnjenih pozicija, kako bi se veći broj pozicija otvorio putem javnog konkursa. Takođe, smatramo da početne pravosudne pozicije (opštinski/osnovni sudovi i tužilaštva) treba popunjavati isključivo javnim konkursom, a sve u cilju otvorenosti i dostupnosti sistema za nove kandidate.

Generalni komentar i prijedlog u odnosu na: **Odjeljak B. „Premještaj i Odjeljak C. „Postupak internog konkursa“:**

Predloženi institut trajnog premještaja i interni konkurs predstavljaju važne mehanizme upravljanja kadrovima u pravosudnom sistemu. Međutim, postoje značajne slabosti koje treba otkloniti radi očuvanja transparentnosti, pravičnosti i profesionalnog napredovanja unutar pravosuđa. Sistem internog oglašavanja pozicija unutar pravosudnih institucija ne može i ne smije predstavljati primarni model za popunjavanje pravosudnih funkcija iz više razloga. Prije svega, ostaje nejasno koja radna mjesta u pravosuđu treba popunjavati putem javnog, a koja putem internog konkursa, što otvara prostor za proizvoljno odlučivanje i moguće zloupotrebe. Ovakva nejasnoća može stvoriti percepciju zatvorenosti pravosudnog sistema prema novim kandidatima, posebno onima koji nisu već zaposleni unutar pravosudnih tijela. Drugi problem je propisana kvota od 50% za premještaj na upražnjenja radna mjesta, odnosno neograničen broj pozicija koji se mogu popuniti putem internog konkursa (prema planu popunjavanja pozicija koje utvrdi Vijeće), što može dodatno marginalizovati javni konkurs u procesu imenovanja nosilaca pravosudnih funkcija. Smatramo da treba definisati zakonom koje pozicije se popunjavaju javnim, a koje internim konkursom, kako bi se osigurala transparentnost i spriječile zloupotrebe.

Član 123. (Mandat)

Tekst člana:

Predsjednik suda, glavni tužilac i zamjenik glavnog tužioca imenuje se na mandat od četiri godine i može biti ponovo imenovan.

AMANDMAN XIII

- (1) Predsjednik suda, glavni tužilac i zamjenik glavnog tužioca imenuje se na mandat od četiri godine i mogu biti imenovani najviše još jednom uzastopno.
- (2) Ponovno imenovanje je moguće samo na osnovu prethodno utvrđenih jasnih i objektivnih kriterija za ocjenjivanje uspješnosti rada tokom prvog mandata, u skladu s pravilima koje donosi Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine.

OBRAZLOŽENJE: Predloženim amandmanom se uvodi ograničenje na dva uzastopna mandata za predsjednika suda, glavnog i zamjenika glavnog tužioca, čime se sprječava koncentracija moći i osigurava veća institucionalna nezavisnost. Ponovno imenovanje je moguće samo na osnovu jasno definisanih kriterija uspješnosti rada, čime se jača transparentnost i odgovornost.

Član 173.

(Izveštaj o imovini i interesima)

- (1) Podnosioci izvještaja dužni su dostavljati Vijeću svoj početni i godišnji izvještaj o imovini i interesima, (u daljem tekstu: izvještaj), uključujući i način i vrijeme sticanja i nabavnu vrijednost, o prihodima, interesima, obavezama, troškovima i garancijama za sebe, bračnog ili vanbračnog partnera, roditelje i djecu, te za druge osobe sa kojim žive u zajedničkom domaćinstvu (u daljem tekstu: osobe obuhvaćene izvještajem).
- (2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana sadrži sljedeće podatke, bez obzira da li se odnose na domaće ili strane stavke:
 - a) ime i prezime, ime i prezime oba roditelja, datum rođenja, jedinstveni matični broj, mjesto i adresu prebivališta, odnosno boravišta, bračni status, srodstvo s podnosiocem izvještaja, radni status, funkciju, naziv poslodavca i mjesto rada;
 - b) podatke o plati;
 - c) podatke o ostalim prihodima;

- d) podatke o pravu vlasništva nad nekretninama, uključujući način i vrijeme sticanja, te nabavnu ili tržišnu vrijednost u vrijeme sticanja;
- e) podatke o pravu vlasništva nad pokretnim stvarima koje podliježu registraciji kod nadležnih tijela, uključujući i način i vrijeme sticanja;
- f) podatke o pravu vlasništva nad drugim pokretnostima, uključujući i virtualne valute, pojedinačne vrijednosti preko 5.000 KM, uključujući način i vrijeme sticanja;
- g) podatke o finansijskim sredstvima u banci ili drugim finansijskim institucijama, uključujući virtualni novac, te gotovini u vrijednosti preko 5.000 KM;
- h) podatke o polici životnog osiguranja;
- i) podatke o poklonima i donacijama primljenim u vezi s vršenjem funkcije u vrijednosti preko 50 KM;
- j) podatke o poklonima i donacijama primljenim u privatnom svojstvu, ako njihova pojedinačna vrijednost prelazi 500 KM ili 1.000 KM ukupno na godišnjem nivou;
- k) podatke o ulaganjima, uključujući dionice i druge vrijednosne papire, uključujući način i vrijeme sticanja;
- l) podatke o drugim rashodima pojedinačne vrijednosti preko 5.000 KM ili ukupne vrijednosti po istom osnovu na godišnjem nivou preko 5000 KM;“.
- m) podatke o obavezama ako njihova pojedinačna vrijednost prelazi 500 KM ili ukupno 1000 KM na godišnjem nivou;
- n) podatke o potraživanjima ako njihova pojedinačna vrijednost prelazi 500 KM ili ukupno 1000 KM na godišnjem nivou;
- o) podatke o nekretninama i pokretnim stvarima iz tač. e) i f) ovog stava, koje podnosilac izvještaja koristi ili posjeduje po osnovu koji nije obuhvaćen ostalim odredbama stava (2) ovog člana.

(3) U rashode iz stava (2) tačka 1) ovog člana ne ulaze rashodi obuhvaćeni troškovima života, koji se obračunavaju u skladu sa članom 175. stav (5) ovog zakona.

(4) Izvješće iz stavka (1) ovog člana sadrži također i podatke iz člana 174. stav (2) ovog zakona koji nisu dostupni javnosti.

(5) U izvještaju podnosilac izvještaja navodi detaljne podatke i o dodatnim aktivnostima koje su neplaćene, ali su po drugom osnovu od značaja za vršenje njegove funkcije.

(6) U izvještaju podnosilac izvještaj navodi ime i prezime, vrstu srodstva, funkciju, odnosno djelatnost njegovih srodnika koji rade u pravosuđu, advokaturi, pravobranilaštvu

ili notarijatu. Srodnici uključuju srodnike po pravoj liniji, po bočnoj liniji do trećeg stepena srodstva, srodnike po tazbini do drugog stepena, dijete bračnog partnera i dijete vanbračnog partnera, bračne odnosno vanbračne partnere, usvojitelje i usvojenu djecu.

(7) Izvještaj za prethodnu godinu dostavlja se elektronski, na obrascu čiji sadržaj utvrđuje Vijeće na prijedlog Odjela. Rok za podnošenje godišnjeg izvještaja utvrđuje Vijeće na prijedlog Odjela koji nije kasniji od 30. aprila tekuće godine. Uz izvještaj nosilac pravosudne funkcije prilaže kopiju godišnje prijave poreza na dohodak, kao i druge poreske prijave koji se odnose na podatke navedene u izvještaju.

(8) Sudija ili tužilac, koji je na tu dužnost imenovan u postupku javnog konkursa početni izvještaj dostavlja u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o imenovanju u skladu sa članom 75. stav (1) ovog zakona. Nakon imenovanja u postupku internog konkursa, uključujući i imenovanje na rukovodeću poziciju u sudu ili tužilaštvu, imenovani sudija ili tužilac izvještaj za prethodnu godinu dostavlja u roku iz stava (7) ovog člana ili u roku od 30 dana od objavljivanja odluke o imenovanju, u zavisnosti od toga koji od dva roka prvi nastupi. Izabrani član, predsjednik ili potpredsjednik Vijeća izvještaj dostavlja u skladu sa članom 22. ovog zakona.

(9) Odjel može na obrazložen zahtjev podnosioca izvještaja, podnesen u roku iz st. (7) i (8) ovog člana, produžiti rok za dostavu izvještaja za najduže 30 dana.

(10) Podnosilac izvještaja dužan je za godinu u kojoj mu prestane mandat na poziciji sudije, tužioca ili člana Vijeća, kao i za prvu narednu godinu nakon prestanka mandata, dostaviti izvještaj u skladu s odredbama ovog zakona, a u suprotnom primjenit će se odredba člana 183. stav (4) ovog zakona.

(11) Ukoliko lica iz stava (1) ovog člana odbiju dati podnositelju izvještaja podatke potrebne za podnošenje izvještaja, podnosilac izvještaja će u izvještaju u odnosu na to lice navesti podatke iz stava (2) tačka a) ovog člana, a uz izvještaj dostaviti svoju izjavu ovjerenu kod nadležnog organa uprave, da je lice, s podacima iz stava (2) tačka a) ovog člana odbilo dati podatke potrebne za podnošenje potpunog izvještaja.

(12) U slučaju iz stavka (11) ovoga člana, podaci izostavljeni iz izvješća će se pribaviti u toku postupka dodatne provjere u skladu sa člankom 176. ovoga zakona, a prema licu koje je odbilo dati podatke primjenit će se član 183. stav (4) ovog zakona.

(13) Ukoliko podnosilac izvještaja u svom početnom izvješću, odnosno prvom godišnjem izvješću prijavi gotovinu u iznosu većem od 5.000 KM van banaka, podnosilac izvještaja ne može tim iznosom pravdati finansijske odlive.

AMANDMAN XIV

U stavu (1) dio iza „Podnosioci izvještaja dužni su dostavljati Vijeću svoj početni i godišnji izvještaj o imovini i interesima, (u daljem tekstu: izvještaj), uključujući i način i vrijeme sticanja i nabavu vrijednost, o prihodima, interesima, obavezama, troškovima i garancijama za sebe“ izmijeniti i dopuniti riječima: „...kao i za druga lica koja su u pravoj liniji prvog stepena srodstva s podnosiocem izvještaja, usvojitelje i usvojenu djecu, te djecu bračnog, odnosno vanbračnog partnera, bez obzira na to da li s njim žive u zajedničkom domaćinstvu (u daljem tekstu: osobe obuhvaćene izvještajem).“

OBRAZLOŽENJE: Proširenjem obaveze izvještavanja na lica u pravoj liniji prvog stepena srodstva s podnosiocem izvještaja, kao i na usvojitelje, usvojenu djecu i djecu bračnog, odnosno vanbračnog partnera, bez obzira na to da li žive u istom domaćinstvu, onemogućava se izbjegavanje obaveze prijavljivanja imovine formalno prenesene na najbliže članove porodice. Na ovaj način zatvara se jedna od uočenih „rupa“ u sistemu prijave imovine, budući da imovina često bude prebačena na roditelje ili punoljetnu djecu koja ne žive u zajedničkom domaćinstvu s nosiocem pravosudne funkcije, čime bi se izbjegla njena prijava.

Član 178. (Registar izvještaja)

(1) Vijeće na prijedlog Odjela uspostavlja evidenciju, odnosno Registar izvještaja o imovini i interesima podnosilaca izvještaja.

(2) Izvještaji sudije, tužioca, odnosno člana Vijeća kojem je prestao mandat, brišu se iz registra po proteku deset godina od prestanka mandata. Brisanje se neće vršiti za vrijeme dok Vijeće ili bilo koji drugo tijelo u službenom postupku koristi izvještaje i priloge uz izvještaje.

Komentar i prijedlog: Transparency International u BiH predlaže da se član 178. dodatno precizira u pogledu sadržaja, javnosti i brisanja Registra izvještaja o imovini i interesima podnosilaca izvještaja. Potrebno je jasno propisati koje podatke i dokumente Registar

sadrži, uz ograničenje da se obrađuju isključivo podaci predviđeni ovim zakonom, te nedvosmisleno utvrditi da je Registar javan u dijelu koji ne sadrži zaštićene lične podatke, u skladu s članom 174. Također je potrebno detaljnije urediti pravila o čuvanju i brisanju podataka, uključujući način i obim brisanja nakon isteka roka iz stava (2). Ovako precizirano normiranje spriječilo bi eventualne zloupotrebe, obezbijedilo zakonitu obradu ličnih podataka i doprinijelo većem povjerenju javnosti u sistem praćenja imovinskog stanja nosilaca pravosudnih funkcija.

Član 180.

(Nadležnosti i transparentnost Odjela)

(1) Odjel provodi odredbe ovog zakona i drugih propisa o izvješćima i ima nadležnosti propisane u Odjeljku B. Izvještavanje o imovini i dodatnim aktivnostima.

(2) Odjel donosi i redovno revidira dodatne kriterije rizika na temelju kojih se izvještaji odabiru za dodatnu provjeru u skladu sa članom 176. stav (1) tačka h), kao i metodologiju rada, postupka provjere i analize podataka, te procjenu troškova u skladu sa članom 175. stav (5) ovog zakona.

(3) Akti iz stava (2) ovog člana su povjerljivi i dostupni su isključivo Odjelu i stručnjacima za vanjsko praćenje.

(4) Odjel donosi i uputstvo za popunjavanje izvještaja o imovini i interesima.

(5) Rad Odjela zasniva se na principu transparentnosti. Odjel uspostavlja sustav podnošenja prijave javnosti o netačnosti navoda u objavljenom izvješću o imovini i interesima i prigovora na objavljene rezultate analiza i provjera izvještaja o imovini i interesima. Najmanje jednom godišnje Odjel podnosi Vijeću izvješće o radu, koje se nakon razmatranja na Vijeću objavljuje na Internet stranici Vijeća.

(6) Informacije o imovini i djelatnostima zaposlenih u Odjelu dostavljaju se u skladu sa Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine i objavljuju se uz poštivanje propisa o zaštiti ličnih podataka. Zaposleni u Odjelu dužni su jednom godišnje ažurirati objavljene informacije.

(7) Kršenje obaveza zaposlenih u Odjelu iz stava (6) ovog člana predstavlja osnov za disciplinsku odgovornost.

Komentar i prijedlog u odnosu na stav (3): Transparency International u BiH smatra spornim što se metodologija rada Odjela i dodatni kriteriji rizika u cjelini proglašavaju povjerljivim aktima dostupnim isključivo Odjelu i stručnjacima za vanjsko praćenje. Potpuna povjerljivost metodologije otežava podnosiocima izvještaja i javnosti da razumiju po kojim se pravilima izvještaji odabiru za dodatnu provjeru i kako se procjenjuju rizici, te otvara prostor za percepciju selektivnosti i proizvoljnosti. Predlažemo da se u zakonu precizira da je javno dostupan opšti dio metodologije (osnovne vrste kriterija rizika, načela i struktura procjene), dok se povjerljivim mogu označiti samo tehnički elementi koji bi, ako bi bili objavljeni, omogućili izbjegavanje ili izigravanje sistema provjere. Na taj način zadržava se zaštita integriteta provjera, uz jačanje transparentnosti i povjerenja u nepristrasnost rada Odjela.

Član 194. (Disciplinski prekršaji sudija)

Tekst člana:

(1) Disciplinski prekršaji sudija su:

- a) odavanje povjerljive informacije koja proizlazi iz vršenja funkcije sudije;
- b) korištenje funkcije sudije kako bi se pribavila korist za sebe ili drugo lice;
- c) propuštanje da traži svoje izuzeće ili isključenje od postupanja u predmetu kada postoji sukob interesa ili da obavijesti rukovodioca nakon saznanja o postojanju sukoba interesa;
- d) neopravdano kašnjenje u izradi odluke ili procesnim radnjama;
- e) nepostupanje po odluci donesenoj u postupku za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku;
- f) nemarno vršenje službenih dužnosti;
- g) upuštanje u neprimjerene kontakte sa strankom u postupku ili njenim zastupnikom
- h) ponašanje u sudu i izvan suda koje šteti ugledu sudijske funkcije;
- i) kršenje službene dužnosti kojim se narušava povjerenje u nepristrasnost, profesionalnost i integritet pravosuđa.
- j) omogućavanje vršenja funkcije sudije licu koje za to nije zakonom ovlašteno;

Udruženje za borbu protiv korupcije Transparency International u BiH
Reg. Br. UP08-07-1-616/11, Ministarstvo pravde BiH, Sarajevo

Sjedište: Krfska 64e 78 000 Banja Luka Tel/Fax +387 51 216 369, 216 928, 224 521, 224 520
Ispostava: Zmaja od Bosne 20/1 71000 Sarajevo, tel/Fax +387 33 220 049, 220 047
E-mail: info@ti-bih.org
Web: www.ti-bih.org

k) miješanje u postupanje sudije ili tužioca suprotno propisima, s namjerom opstruiranja ili onemogućavanja njegovih aktivnosti ili uticaja na njegov rad;

l) davanje komentara o sudskoj ili tužilačkoj odluci, postupku ili predmetu, dok je predmet u toku pred sudom, za koje se opravdano može očekivati da mogu ometati ili štetiti pravičnom postupku ili suđenju;

m) nepostupanje, iz neopravdanih razloga, po pravilniku, odluci, naredbi ili drugom aktu Vijeća; n) davanje ili prikazivanje Vijeću lažne, obmanjive ili nedovoljne informacije;

o) propuštanje da Vijeću dostavi informaciju koju je dužan dostaviti u skladu s ovim zakonom;

p) nepodnošenje izvješća sukladno članku 173. ovoga Zakona ili propusti u podnošenju izvješća koji su rezultirali nepravilnošću definiranom u članku 176. stavak (8) ovoga Zakona;

s) neopravdano propuštanje obaveznog stručnog usavršavanja;

t) upuštanje u aktivnosti koje su nespojive s funkcijama sudije;

u) kršenje ograničenja u pogledu ostvarivanja prihoda po osnovu naknada za dodatne aktivnosti;

v) postupanje s pristrasnošću i predrasudama tokom vršenja službenih funkcija zbog rase, boje, spola, vjerske pripadnosti, etničkog porijekla, nacionalne pripadnosti, seksualne opredijeljenosti ili društvenog i ekonomskog statusa stranke;

z) prihvatanje poklona ili nagrada čija je namjena neprimjereno uticanje na odluke ili postupke sudije, uključujući i slučajeve kada poklon ili nagrada samo odaju utisak neprimjerenog uticaja.

(2) Pored prekršaja iz stava (1) ovog člana, predsjednik suda odgovara i za sljedeće disciplinske prekršaje:

a) kršenje propisa koji regulišu poslove rukovođenja sudom i sudskom upravom;

b) kršenje propisa ili odluke o dodjeljivanju predmeta u rad, neposredno ili propuštanjem nadzora;

c) nepodnošenje disciplinske prijave protiv sudije istog suda, iako raspolaže informacijom o povredi službene dužnosti;

d) propuštanje da Vijeću dostavi informaciju i podatak koji je dužan dostaviti kao predsjednik suda u skladu s ovim zakonom.

Komentar i prijedlog: U odnosu na prekršaje koji se odnose se na nemar ili nepažnju u vršenju službenih dužnosti predlažemo da se ovi prekršaji konkretnije definišu. Naime, praksa pokazuje da su isti predstavljali najčešći pravni osnov za pokretanje disciplinskih postupaka. Također, predlažemo da se vrati i prekršaj koji se odnosi na „donošenje odluka kojim se očigledno krši zakon ili uporno i neopravdano kršenje pravila postupka“, ili ponudi alternativa za ovakve prekršaje pošto su u praksi dosta česti, a prema trenutnom zakonskom rješenju isti će biti nekažnjivi što može imati nesagledive posljedice po integritet pravosuđa obzirom da isti predstavljaju kršenje osnovnih ljudskih prava tuženih. Dodatno, naglašavamo da je potrebno detaljnije pojasniti prekršaj „ponašanje u sudu i izvan suda koje šteti ugledu sudijske funkcije“. Preporučujemo preciziranje radnji i ponašanja koja bi konkretno mogla narušiti ugled sudijske funkcije.

Isto preporučujemo i za disciplinske prekršaje tužilaca.

Također, bitno je naglasiti da nije izvršena gradacija disciplinskih prekršaja, pa tako komisija proizvoljno odlučuje o ozbiljnosti prekršaja, što dovodi do neusaglašene prakse u postupanju, a samim tim i nejednakog tretmana tuženih.

Član 209. (Vođenje disciplinskog postupaka)

Tekst člana:

(1) Disciplinski postupak vodi se u skladu sa ovim zakonom i Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti.

(2) Disciplinski postupak je transparentan i javan. Javnost može biti isključena tokom cijele rasprave ili tokom dijela rasprave u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to zahtijevaju interesi maloljetnika ili zaštita privatnog života stranaka ili kada je, po mišljenju komisije, to potrebno u posebnim okolnostima gdje bi prisustvovanje javnosti bilo na štetu interesa pravde.

(3) U svim pitanjima koja se odnose na disciplinski postupak, a koja nisu obuhvaćena ovim zakonom i Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti, shodno se primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XV

Stav (2) se mijenja i glasi:

(a) Disciplinski postupak protiv sudija i tužilaca je transparentan i javan. Javnost se osigurava prvenstveno kroz javnost rasprave pred disciplinskom komisijom.

(b) Javnost se može isključiti tokom cijelog ili dijela postupka isključivo ukoliko komisija, uz provođenje testa javnog interesa i obrazloženje, utvrdi da bi prisustvo javnosti:

a) predstavljalo ozbiljnu prijetnju interesima maloljetnika ili zaštiti privatnog života stranaka;

b) onemogućilo pravično vođenje postupka ili bilo na štetu interesa pravde u posebnim okolnostima.

(c) U slučajevima iz podstava (b) ovog člana, komisija donosi obrazloženu odluku o isključenju javnosti, vodeći se načelom proporcionalnosti i uzimajući u obzir pravo javnosti da zna, kao i potrebu za zaštitom osjetljivih interesa.

OBRAZLOŽENJE: Predloženi amandman na stav (2) ima za cilj jačanje transparentnosti disciplinskih postupaka, uz istovremeno očuvanje prava na pravično suđenje i zaštitu osjetljivih interesa. Amandman precizira da transparentnost ne podrazumijeva samo javnost rasprave, već i dostupnost ključnih faza i informacija u disciplinskom postupku, čime se osigurava veći stepen odgovornosti i povjerenja javnosti u rad pravosuđa. Uvođenjem testa javnog interesa i obaveze obrazloženja, isključenje javnosti iz postupka postaje izuzetak, a ne pravilo, čime se sprječava proizvoljna ili netransparentna praksa.

Član 218. (Dostupnost informacija)

Tekst člana:

(1) Infomacije o pokrenutom disciplinskom postupku protiv sudije ili tužioca su dostupni javnosti do okončanja disciplinskog postupka.

(2) Javnost se obavještava o izrečenim disciplinskim mjerama razrješenja i razrješenja sa dužnosti predsjednika suda, glavnog tužioca i zamjenika glavnog tužioca.

(3) Saopćenje o disciplinskoj odluci kojom je utvrđeno da sudija ili tužilac nije odgovoran za disciplinski prekršaj će se objaviti na zahtjev ili uz saglasnost sudije ili tužioca na kojeg se odnosi.

(4) Disciplinske odluke se objavljuju, uz prethodno uklanjanje ličnih podataka, u skladu sa pravilima koja utvrdi Vijeće.

AMANDMAN XVI:

Član 218 se mijenja i glasi:

(1) Informacije o pokrenutom disciplinskom postupku protiv sudije ili tužioca su dostupne javnosti do okončanja disciplinskog postupka i uključuju najmanje ime i prezime sudije ili tužioca, naziv pravosudne institucije u kojoj obavlja funkciju, opis navodnog disciplinskog prekršaja i fazu postupka.

(2) Javnost se obavještava o svim izrečenim disciplinskim mjerama propisanim članom 196. ovog zakona.

(3) Radi osiguravanja transparentnosti disciplinskog postupka, objavljuju se sljedeći akti:

- a) zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka (disciplinska tužba);
- b) odluka prvostepene disciplinske komisije;
- c) odluka drugostepene disciplinske komisije;
- d) konačna odluka donesena u disciplinskom postupku.

(4) Disciplinske odluke se objavljuju u cijelosti, uključujući identitet sudije ili tužioca, uz uklanjanje ostalih ličnih podataka koji nisu od značaja za javni interes, u skladu s pravilima koje utvrdi Vijeće. Objavljeni podaci uključuju ime i prezime, instituciju u kojoj obavlja funkciju, izrečenu mjeru i relevantne činjenice iz odluke.

OBRAZLOŽENJE: Ovim amandmanom propisuje se obaveza javnog objavljivanja ključnih informacija o pokrenutim postupcima, uključujući identitet lica, opis disciplinskog prekršaja i fazu postupka, što omogućava javnosti jasan uvid u proces i njegov tok. Takođe, uvodi se obaveza javnog informisanja o svim izrečenim disciplinskim mjerama, uključujući i najteže sankcije kao što su razrješenje sa dužnosti, čime se osigurava odgovornost i transparentnost rada pravosudnih institucija. Objavljivanje svih relevantnih akata – od zahtjeva za pokretanje postupka do konačnih odluka – dodatno doprinosi potpunom i otvorenom praćenju disciplinskog procesa, što je ključni uslov za

povjerenje javnosti u pravosudni sistem. Istovremeno, zaštita privatnosti sudija i tužilaca je obezbijedena uklanjanjem ličnih podataka koji nisu od značaja za javni interes, u skladu sa pravilima koja donosi Vijeće, što omogućava balans između transparentnosti i zaštite privatnosti.

Udruženje za borbu protiv korupcije Transparency International u BiH
Reg. Br. UP08-07-1-616/11, Ministarstvo pravde BiH, Sarajevo

Sjedište: Krfska 64e 78 000 Banja Luka Tel/Fax +387 51 216 369, 216 928, 224 521, 224 520

Ispostava: Zmaja od Bosne 20/1 71000 Sarajevo, tel/Fax +387 33 220 049, 220 047

E-mail: info@ti-bih.org

Web: www.ti-bih.org